РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРОЕКТ

Д О К Л А Д

от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за одобряване за сметка на наличния свободен ресурс от неусвоени средства по проекти с конкретен бенефициент Министерството на образованието и науката (МОН) от приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020 г.“ (ОП НОИР) извършването на разплащания към бенефициенти по ОП НОИР във връзка с допълнително верифицирани разходи в изпълнение на отменени от съда решения на ръководителя на Управляващия орган (РУО) за определяне на финансови корекции или решения на РУО за отказана верификация на разходи по програмата, включително генерираните от тях съпътстващи разходи (съдебни разноски)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представям на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване за сметка на наличния свободен ресурс от неусвоени средства по проекти с конкретен бенефициент Министерството на образованието и

науката (МОН) от приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020 г.“ (ОП НОИР) извършването на разплащания към бенефициенти по ОП НОИР във връзка с допълнително верифицирани разходи в изпълнение на отменени от съда решения на ръководителя на Управляващия орган (РУО) за определяне на финансови корекции или решения на РУО за отказана верификация на разходи по програмата, включително генерираните от тях съпътстващи разходи (съдебни разноски).

ОП НОИР е в заключителен етап на изпълнение. В съответствие с утвърдения между Сертифициращия орган, Одитния орган и Управляващия орган (УО) график на 09.05.2025 г. е подаден Финален междинен доклад по сертификация до Министерството на финансите за деклариране на последните допустими разходи към Европейската комисия.

В изпълнение на регулаторните и процедурните изисквания по приключването на оперативните програми за периода 2014 – 2020 г. към настоящия момент УО не може да декларира допълнителни разходи към ЕК. В периода 14.11.2024 г. – 27.10.2025 г. обаче бяха извършени допълнителни верификации по искания за плащане, свързани с решения на съдилищата, които отменят актове на РУО за финансови корекции или отказана верификация.

В резултат на постановени съдебни актове и повторна верификация до момента е формирана сума от 2 919 557,28 лв. (ЕФРР) и 0,00 лв. (ЕСФ). Тези средства представляват допустими разходи, които УО следва да изплати на бенефициентите, но не могат да бъдат възстановени от ЕК, тъй като програмата е в заключителна фаза и не разрешава по-нататъшно деклариране на разходи към Комисията.

През 2023 г. по линия на Инструмента SAFE България използва възможността да компенсира публични разходи за електроенергия и да отпусне ресурс по ОП НОИР в размер на 24 млн. евро, насочен към МСП и уязвими домакинства. За тази цел бяха създадени две нови приоритетни оси, финансирани съответно от ЕФРР и ЕСФ/REACT-EU, като ресурс беше пренасочен от Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, както и от оси 3 и 5.

Това пренасочване доведе до наддоговаряване на ресурсите по Приоритетна ос 1, по която вече е налице и преизпълнение по отношение на финансовите средства.

В процеса на повторна верификация на разходи по отменени от съда решения за финансови корекции на РУО или решения на РУО за отказана верификация на разходи по програмата е установено, че реалното изпълнение по договорите надхвърля

ПРОЕКТ

оставащия наличен ресурс, което създава необходимост от допълнителни средства за разплащане на задълженията към бенефициентите.

В допълнение към вече описаното следва да се вземе предвид и обстоятелството, че е налице риск по отношение на засегнати финансови средства по неприключили (висящи) съдебни спорове по решения за финансови корекции (нередности) и верификация на средства, като на следващ етап УО много вероятно ще има необходимост от наличен финансов ресурс за извършване на плащания към бенефициентите в резултат на съдебни решения в тяхна полза. УО към момента е страна по 20 броя съдебни дела, споровете по които са свързани с финансов ресурс по ОП НОИР с възможно произнасяне по повечето от тях до края на 2026 г. Посочените стойности представляват материалният интерес по заведените дела, изчислен към 29.10.2025 г., и възлизат на стойност 6 237 348,91 лв., от които:

- по Приоритетна ос 1 (ЕФРР) в размер на 1 623 404,92 лв.;
- по Приоритетни оси 2 и 3 (ЕСФ) в размер на 4 613 943,99 лв.

Към настоящия момент всички системни проекти с Конкретен бенефициент (КБ) – МОН, финансирани по ОП НОИР, са приключили, като по кода на МОН в СЕБРА по всеки проект е наличен свободен ресурс в размер на 13 492 995 лв., акумулиран поради непълно усвояване на опростени разходи вследствие на дистанционно обучение по време на пандемията от Ковид-19, непълно реализирани разходи за управление и възстановени към МОН суми от училища и детски градини.

С предложения проект на Решение се предлага Министерският съвет да одобри използването от УО на ОП НОИР на до 13 492 995 лв. от наличния свободен ресурс от неусвоени средства (спестявания) по проекти от приоритетни оси 2 и 3 на ОП НОИР за изплащане на допълнително верифицирани разходи по Приоритетни оси 1, 2 и 3, както и покриване на съдебни разноски и други съпътстващи разходи.

Приемането на проекта на Решение ще позволи:

- окончателно уреждане на финансовите отношения с бенефициентите;
- обезпечаване на всички задължения, произтичащи от съдебни решения;
- успешно приключване на програмата без възникване на неразплатени задължения;
- недопускане на последствия върху държавния бюджет.

Проектът не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена финансова обосновка съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от УПМСНА.

ПРОЕКТ

Проектът е съгласуван по реда на чл. 32, ал. 1 от УПМСНА, като бележките са отразени в справка. Проектът на акт е публикуван за обществено обсъждане по реда на чл. 85 от УПМСНА.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствието му с него.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване за сметка на наличния свободен ресурс от неусвоени средства по проекти с конкретен бенефициент Министерството на образованието и науката (МОН) от приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020 г.“ (ОП НОИР) извършването на разплащания към бенефициенти по ОП НОИР във връзка с допълнително верифицирани разходи в изпълнение на отменени от съда решения на РУО за определяне на финансови корекции или решения на РУО за отказана верификация на разходи по програмата, включително генерираните от тях съпътстващи разходи (съдебни разноски).

ПРОЕКТ

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката